एवं पश्यन् हृषीकेशः सम्प्राप्तं कालपर्य्ययं । त्रयोदश्याममावास्यां तान्दृष्ट्वा प्राब्रवीदिदं । ५०
चतुर्द्दशी पञ्चदशी कृतेयं राजुणा पुनः । प्राप्ते वै भारते युद्धे प्राप्ता चाद्य क्षयाय नः ।
विमृशन्नेव कालज्ञं परिचिन्त्य जनार्द्दनः । मेने प्राप्तं स षट्त्रिंशं वर्षं वै केशिसूदनः ।
पुत्रशोकाभिसन्तप्ता गान्धारी हतबान्धवा । यदनुव्याजहारार्त्ता तदिदं समुपागमत् ।
दृष्ट्वा तदनुप्राप्तमब्रवीद्युधिष्ठिरः । पुरा व्यूढेष्वनीकेषु दृष्ट्वोत्पातान् सुदारुणान् ।
इत्युक्त्वा वासुदेवस्तु चिकीर्षुः सत्यमेव तत् । आज्ञापयामास तदा तीर्थयात्रामरिन्दमः । १५
अघोषयन्त पुरुषास्तत्र केशवशासनात् । तीर्थयात्रा समुद्रे वः कार्य्येति पुरुषर्षभाः ।
इति श्रीमहाभारते मौसलपर्व्वणि द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ काली स्त्री पाण्डुरैर्द्दन्तैः प्रविश्य हसती निशि । स्त्रियः स्वप्नेषु मुष्णन्ती दारकां परिधावति ।
अग्निहोत्रनिकेतेषु वास्तुमध्येषु वेश्मसु । वृष्ण्यन्धकानखादन्त स्वप्ने गृध्रा भयानकाः ।
अलङ्काराश्च वस्त्रश्च ध्वजाश्च कवचानि च । ह्रियमाणान्यदृश्यन्त रजोभिः सुभयानकैः ।
तच्चाग्निदत्तं कृष्णस्य वज्रनाभमयोमयं । दिवमाचक्रमे चक्रं वृष्णीनां पश्यतां तदा । ६०
युक्तं रथं दिव्यमादित्यवर्णं हया हरन् पश्यतो दारुकस्य । ते सागरस्योपरिष्टादवर्त्तन् मनोजवांश्चतुरो वाजि
मुख्याः ।
तालः सुपर्णश्च महाध्वजौ तौ सुपूजितौ रामजनार्द्दनाभ्यां । उच्चैर्जहुरप्सरसो दिवानिशं वाचश्चोचुर्गम्यतां तीर्थयात्रां ।
ततो जिगमिषन्तस्ते वृष्ण्यन्धकमहारथाः । सान्तःपुरास्तदा तीर्थयात्रामैक्षन्नरर्षभाः ।
ततो भोज्यञ्च भक्ष्यञ्च पेयञ्चान्धकवृष्णयः । बहु नानाविधं चक्रुर्मद्यं मांसमनेकशः ।
ततः सैनिकवर्गाश्च निर्ययुर्नगराद्बहिः । यानैरश्वैर्गजैश्चैव श्रीमन्तस्तिग्मतेजसः । ८५
ततः प्रभासे न्यवसन् यथोद्दिष्टं यथागृहं । प्रभूतभक्ष्यपेयास्ते सदारा यादवास्तदा ।
निविष्टांस्तान्निशम्याथ समुद्रान्ते स योगवित् । जगामामन्त्र्य तान् वीरानुद्धवोऽर्थविशारदः ।
तं प्रस्थितं महात्मानमभिवाद्य कृताञ्जलिः । जानन् विनाशं वृष्णीनां नैच्छदारवितुं हरिः ।
ततः कालपरीतास्ते वृष्ण्यन्धकमहारथाः । अपश्यन्नुद्धवं यान्तं तेजसावृत्य रोदसी ।
ब्राह्मणार्थेषु यत् सिद्धमन्नं तेषां महात्मनां । तद्दानरेभ्यः प्रददुः सुरागन्धसमन्वितं । ९०
ततस्तूर्य्यपताकीर्णं नटनर्त्तकसङ्कुलं । आवर्त्तत महापानं प्रभासे तिग्मतेजसां ।
कृष्णस्य सन्निधौ रामः सहितः कृतवर्म्मणा । अपिबद्युयुधानश्च गदो बभ्रुस्तथैव च ।
ततः परिसदो मध्ये युयुधानो मदोत्कटः । अब्रवीत् कृतवर्म्माणमवहस्यावमन्य च ।
कः क्षत्रियो हन्यमानः सुप्तान् हन्यान्मृतानिव । तन्न सृष्यन्ति हार्द्दिक्य यादवा यत्त्वया कृतं ।
इत्युक्ते युयुधानेन पूजयामास तद्वचः । प्रद्युम्नो रथिनां श्रेष्ठो हार्द्दिक्यमवमन्य च । ९५
ततः परमसंक्रुद्धः कृतवर्म्मा तदब्रवीत् । निर्द्दहन्निव सावज्ञं तथा सव्येन पाणिना ।
भूरिश्रवाश्छिन्नबाहुर्युद्धे प्रायगतस्त्वया । वधेन सुनृशंसेन कथं वीरेण पातितः ।